

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia poniedziałek, 12 sierpnia 2024 r.

Poz. 3775

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.289.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 12 sierpnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721), **stwierdzam nieważność § 1 ust. 2 uchwały Nr IV/25/2024 Rady Miejskiej w Bisztynku z dnia 11 lipca 2024 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego.**

Uzasadnienie

W dniu 11 lipca 2024 r., Rada Miejska w Bisztynku, podjęła uchwałę Nr IV/25/2024 w sprawie szczegółowych warunków przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 17 lipca 2024 r.

Po dokonaniu analizy prawnej uchwały pod względem legalności organ nadzoru stwierdza, że uchwała w części obejmującej § 1 ust. 2 została podjęta z istotnym naruszeniem prawa.

Materialnoprawną podstawę podjętej uchwały stanowi art. 97a ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), stosownie do którego rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego świadczonego w formie dziennej i w formie pobytu całodobowego oraz warunki odpłatności za te usługi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

Z treści powyższego przepisu wynika, iż rada gminy, w ramach ww. przepisu, określa - w drodze aktu prawa miejscowego - szczegółowe warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego, tj. warunki, których spełnienie umożliwia i zapewnia uzyskanie takiej pomocy. Przez pojęcie „warunek” należy rozumieć: "czynnik, od którego uzależnione jest istnienie lub zajście czegoś" oraz "stan rzeczy, który musi zajść, aby mógł zaistnieć inny stan rzeczy" (Słownik Języka Polskiego PWN). Rada gminy winna zatem określić w podejmowanej uchwale szczegółowo czynniki, których zaistnienie jest konieczne dla uzyskania usług wsparcia krótkoterminowego, a nie okoliczności, jakie winny być uwzględniane przy ustalaniu rodzaju, wymiaru, zakresu, okresu i miejsca świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego.

W § 1 ust. 2 uchwały Rada Miejska w Bisztynku postanowiła, że rodzaj, wymiar, zakres, okres i miejsce świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego ustala się indywidualnie na podstawie oświadczenia osoby wnioskującej, w tym w szczególności:

- 1) oceny sytuacji bytowej, w tym potrzeb wnioskodawcy;
- 2) oceny sytuacji dochodowej i majątkowej wnioskodawcy;
- 3) dokumentacji potwierdzającej sytuację zdrowotną, w tym niepełnosprawność wnioskodawcy;
- 4) oceny możliwości zapewnienia pomocy i opieki przez rodzinę.

Z treści kwestionowanego postanowienia wynika, iż rada określiła, w formie katalogu otwartego, okoliczności, jakie winny być uwzględniane przy ustalaniu rodzaju, wymiaru, zakresu, okresu i miejsca świadczenia usług wsparcia krótkoterminowego.

Stosownie do treści art. 55a ust. 3 ustawy o pomocy społecznej usługi wsparcia krótkoterminowego mogą być przyznane osobie, która ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymaga doraźnej pomocy w formie pobytu całodobowego lub w formie dziennej, ze względu na czasowe ograniczenie możliwości zapewnienia właściwego wsparcia w miejscu zamieszkania przez osoby na co dzień sprawujące opiekę nad tą osobą. Z kolei ust. 4 tego przepisu stanowi, że rodzaj i zakres usług wsparcia krótkoterminowego są uzależnione od sytuacji osoby wymagającej wsparcia oraz jej indywidualnych potrzeb. Jednocześnie ustawa o pomocy społecznej w art. 55b reguluje tryb przyznawania pomocy w formie usług wsparcia krótkoterminowego. W myśl tych przepisów wniosek o przyznanie pomocy w formie usług wsparcia krótkoterminowego składa się w ośrodku pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - w centrum usług społecznych, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania osoby wymagającej wsparcia. Zgodnie z treścią art. 55b ust. 5 ustawy o pomocy społecznej do wniosku, o którym mowa w ust. 4, dołącza się oświadczenie o sytuacji osobistej i dochodowej osoby ubiegającej się o usługi wsparcia krótkoterminowego, a także dokumenty umożliwiające stwierdzenie okoliczności, o których mowa w art. 55a ust. 3 oraz wskazujące na rodzaj i zakres wsparcia, którego wymaga ta osoba. W dalszej części przepisu wskazano, że w postępowaniu o przyznanie prawa do usług wsparcia krótkoterminowego nie przeprowadza się rodzinnego wywiadu środowiskowego, chyba że powstaną wątpliwości co do zgodności ze stanem faktycznym treści oświadczenia, o którym mowa w ust. 5, zaś w przypadku gdy osoba ubiegająca się o usługi wsparcia krótkoterminowego deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za te usługi, nie ustala się sytuacji dochodowej. Kierownik ośrodka pomocy społecznej lub dyrektor centrum usług społecznych, o których mowa w ust. 4, wydaje decyzję przyznającą prawo do usług wsparcia krótkoterminowego po dokonaniu uzgodnień z konkretnym domem pomocy społecznej prowadzonym przez gminę, powiat lub na ich zlecenie, który będzie realizował usługi. Wydaną decyzję ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych przekazują do gminy lub powiatu prowadzących lub zlecających prowadzenie domu pomocy społecznej. Z treści art. 55b ust. 10 ww. ustawy wynika, iż decyzja przyznająca prawo do usług wsparcia krótkoterminowego określa wymiar i zakres usług, odpłatność za usługi, miejsce świadczenia usług oraz okres, na jaki zostały one przyznane.

W ocenie organu nadzoru regulacja § 1 ust. 2 uchwały ingeruje w materię uregulowaną wyczerpująco w art. 55a ust. 4 oraz art. 55b ust. 5, 8 i 10 ustawy o pomocy społecznej i nie stanowi materii przekazanej organowi stanowiącemu gminy do unormowania w uchwale.

Ponadto analiza § 1 ust. 2 uchwały prowadzi także do stwierdzenia, że zapis ten jest częściowo sprzeczny ze wskazanymi powyżej przepisami ustawowymi. § 1 ust. 2 pkt 2 uchwały stanowi, że rodzaj, zakres i wymiar usług wsparcia krótkoterminowego ustala się m.in. na podstawie oceny sytuacji dochodowej i majątkowej wnioskodawcy, podczas gdy zgodnie z treścią art. 55b ust. 8 ustawy o pomocy społecznej nie ustala się sytuacji dochodowej w przypadku gdy osoba ubiegająca się o usługi wsparcia krótkoterminowego deklaruje ponoszenie pełnej odpłatności za te usługi.

W ocenie organu nadzoru kwestionowana regulacja nie mieści się w granicach upoważnienia ustawowego - art. 97a ust. 2 ustawy, na podstawie którego Rada Miejska w Bisztynku władna jest uregulować wyłącznie warunki przyznawania usług wsparcia krótkoterminowego, warunki odpłatności za te usługi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Regulacja § 1 ust. 2 uchwały nie stanowi o warunkach przyznawania usług ani, nie normuje żadnej z pozostałych kwestii wskazanych w upoważnieniu ustawowym.

Należy podkreślić, iż każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie ustawowe należy uznać za naruszenie normy upoważniającej i zarazem naruszenie konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego. Tego rodzaju wykroczenie przez organ uchwałodawczy poza granice normy kompetencyjnej do wydawania aktu prawa miejscowego, należy ocenić jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością wadliwego przepisu prawa miejscowego (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego z dnia 27 kwietnia 2023 r., sygn. akt III SA/Gd 67/23).

Mając powyższe na względzie, wydanie rozstrzygnięcia w wyżej wskazanym zakresie stało się konieczne i uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski